

Van aswolk tot vliegtuigcrash

Seminar 'Rol van de Gemeente bij een Ramp'

drs. Th.L.N. Weterings,
burgemeester Haarlemmermeer

- 15 jaar burgemeester in regio Kennemerland
- Verschillende incidenten

Onderwerpen:

Focus Schiphol

- Schiphol als 'stad in de gemeente'
- Crisisbeheersing op Schiphol
- Een aantal incidenten
- Rollen burgemeester bij incidenten

Schiphol als 'stad in de gemeente'

Per jaar:

- 50+ miljoen passagiers
- 440.000 vliegbewegingen
- 1.5 miljoen ton vracht

- 60.000+ arbeidsplaatsen
- 500 bedrijven
- 6 startbanen, treintunnel, vracht, hotels, offices, etc
- Terminals: 3 grote + 1 kleine
- 100+ bestemmingen
- Veel dagjesmensen / passanten

in een gemeente van 144.500 inwoners

Crisisbeheersing op Schiphol

- Nauwe samenwerking Veiligheidsregio Kennemerland en luchthaven
- Crisisbestrijdingsplan – Schiphol leidend
- Rol gemeente en Veiligheidsregio:
  - *Eindverantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid*
  - *Leiding en coördinatie bij grotere incidenten*
  - *Vangnet en extra capaciteit voor eigen hulpverlening Schiphol*
  - *Effecten op de omgeving (b.v. weg- en spoorinfrastructuur en milieu)*

Crisisbeheersing op Schiphol

- Ook een grote rol/verantwoordelijkheid airlines en luchthaven:
  - *Eigen hulpdiensten luchthaven*
  - *Effecten op luchthavenprocessen*
  - *Opvang en hereniging passagiers en verwanten
(gemeente vult aan en coördineert)*
  - *Nazorg aan betrokkenen*
  - *Conform nieuwe visie bevolkingszorg*

Bestuurder/Beslisser/Boegbeeld/Burgervader

- Lokaal bevoegd bestuurlijk gezag
- Verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid
- Tijdens incidenten 'opperbevelhebber' en voorzitter beleidsteam
- Gezag over politie in het kader van handhaving openbare orde en hulpverlening
- Burgervader: zorg voor inwoners en betrokkenen
- Boegbeeld: duiding geven publiekelijk en via media

Voorbeelden van crises

- Crash Turkish Airlines 25 februari 2009
- Aswolk vulkaanuitbarsting IJsland april 2010
- Vermeende kaping Vueling-vlucht 29 aug 2012
- Crash MH17 17 juli 2014

Crash Turkish Airlines

25 februari 2009

- Facts:
  - Crash vlak voor de Polderbaan Turkish Airlines vlucht TK1951
  - Scenario Vliegtuigongeval Schiphol Groot (GRIP 3)
  - 135 inzittenden, 9 personen omgekomen
- Bijzonderheden:
  - Zelfredzaamheid passagiers
  - Hulp omstanders
  - Samenwerking ambassades
- Rol burgemeester:
  - Bestuurder
  - Voorzitter beleidsteam
  - Boegbeeld
  - Burgervader

Aswolk vulkaanuitbarsting IJsland

April 2010

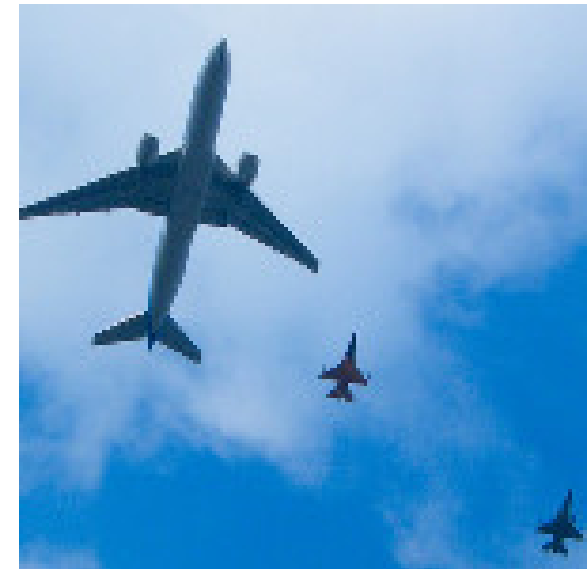
- Facts:
  - Uitbarsting Eyjafjallajökull: grote aswolk
  - Verstoring vliegverkeer Europa
  - 500 vluchten Schiphol geannuleerd
  - Gestrande passagiers Schiphol
  - GRIP 2 / zeer kort GRIP 3
- Bijzonderheden:
  - Sluiting luchtruim 15 april
  - Opvang passagiers
  - Grote rol luchthaven en airlines
- Rol burgemeester:
  - Bestuurder
  - Voorzitter beleidsteam

Vermeende kaping Vueling-vlucht

29 aug 2012

- Facts:
  - Geen radiocontact en muziek uit cockpit
  - Scenario kaping crisisbestrijdingsplan – Schiphol (GRIP 3)
  - Renegade procedure: begeleiding door 2 F16's
- Bijzonderheden:
  - Samenwerking NCTV
  - Samenwerking beleidsteam en 'vijfhoek'
  - Gelijktijdige GRIP 2 i.v.m. bomruiming Schiphol
- Rol burgemeester:
  - Voorzitter beleidsteam
  - Voorzitter vijfhoek
- Duiding: door minister

17 juli 2014

- Facts:
  - Crash vlucht Malaysia airlines MH17 in Oekraïne
  - 298 slachtoffers, 193 Nederlanders
  - Scenario vliegtuigongeval op afstand crisisbestrijdingsplan – Schiphol (GRIP 2)
  - Opvang verwanten op Schiphol
- Bijzonderheden:
  - (Inter)nationale ramp, lokale effecten
  - Grote rol Rijk versus rol regio
  - Proces passagiersinformatie
  - Lokale slachtoffers / nabestaanden
- Rol burgemeester:
  - Bestuurder
  - Burgervader

Andere crises in Haarlemmermeer

- **Brand Koning Willem 1 laan Hoofddorp 16 aug 2008**
  - Zeer grote brand Hoofddorp, GRIP 2
  - 11 woningen beschadigd
  - Circa 50 bewoners opgevangen
  - Schade en brandveiligheid
- **Familiedrama Hoofddorp 5 juli 2011:**
  - Brandstichting in woning door vader, GRIP 1
  - 5 gezinsleden omgekomen
  - Impact op de buurt Toolenburg
  - Nazorg nabestaanden en betrokkenen

2 stellingen

1. Het is wenselijk dat private partijen (zoals Schiphol en airlines) een grotere verantwoordelijkheid krijgen bij de aanpak van crises.
2. De burgemeester van een gemeente met Schiphol kan bij luchtvaartongevallen de burgervaderrol alleen vervullen voor eigen inwoners onder slachtoffers en nabestaanden.